

توندوتیژی دژی ئافرهتان دیاردهیهکی

کۆمهلایهتی له میژینهیه

چار نامق

✿ گهر پروانیینه میژووی ولاتان ههر له ولاتانی تازه پیگه یشتوو تا دهگاته ولاته پیشکوه و تووهکان دهبینین هیچیان بهدهر نین له دیارده کۆمهلایهتییه نائاساییه که توندوتیژی بهرامبهر ئافرهت. بیگومان ئهم دیارده کۆمهلایهتییه زهقه فاکتهری زۆره و رهنگه یهکه مین هۆکاری له دهسه لانهوه سهراچاوهی گرتی ههمیشه دهسه لاتانان بیدهسه لاتان دهچه و سینهوه و ماسییه گهورهکان ماسییه گچکهکان دهخۆن بیتهوهی ئهم دیاردهیه به پیشیلکاری له قهلهم بدن. بهم چهشنه چینی ژێردهسته ههمیشه دهچه و سینهتییه وه و دهست درژی دهکرتیه سهرا، بۆ بهروا پیشاندانی مهسه له کهش دهسته واژهیهک دابین دهکهن که خهلهکی بچ چهواشه بکهن. گشت ئهمانهش له پیتنا و دهسته بهرکردنی بهرزه و نندییه خودی و تاکه وهیه کانه ستهمکاری و توندوتیژی دیاردهیهکی بهراچا و باوه بهسهرا ئافرهتاند هۆکاری ئهمهش دهگه پیتتهوه بۆ لاوازی باری جهستهیی و سروشتی ئافرهتان و نه توانینی بهرگری کردن له خود و بهرهنگاری بونهوهی بهرامبهر ئهمه له لایه کهوه، له لایه که دیکهوه لایه نی سۆزداری و شهرمنی ئافرهت وای کردوه ههموو دهم گوپرایه لی خیزان بیت ئیدی باوک بیت یان برا یا میترد، ههر بۆیه بیدهنگی خۆی دهپارتیت و و پهنا ناباته بهر لایه نی بهرپرس له مافه کانی مرۆف و داوای هاوکاری له کهس ناکات تا ئهو دهمه ی توندوتیژییه که دهگاته رادهی کوشتن، زۆرجار ناهوشیاری ئافرهت و بیدهسه لاتی و بیدهنگی و شهرمنی خودی خۆی دهبیته هۆکاری سهراکی پیشیل کردنی مافه کانی بۆ نمونه هه ندی خیزان کچه کانیان بچ بهش دهکهن له خویندن که ئهمه سهرا تایی ترین مافه بۆ ههر مرۆفیک ههروها له دهست نیشان کردنی هاوسهر دهبینین هه ندی ئافرهت دهرووی کۆلیژ و پهیمانگاکان و شهرم دهکهن هاوسهری خۆیان به ویستی خۆیان هه لپه ترین بیدهنگ دهبن بهرامبهر به خیزان و رای خۆیانان بیده رنابریت و هیچ هه لئوستکیان نییه بۆ داکوکی کردن له مافه یاسایی و شهرعیه کانیان.

دابونه ریته باوهکان هۆکاریکی سهرا کهین بۆ مهسه له ی توندوتیژی ئهم دیارده کۆنه په رستییه له وهوه سهراچاوهی گرتوه پیاوان پیتان وایه مولکداری ژنه کانیان و ئیدی بۆیان هه یه ههموو رهفتاریکیان له گه لدا بکهن ئیدی گرنگ نییه مرۆفانه یه یا نامرۆفانه گرنگ ئه وهیه به ههموو شپه یه که به سهرا خیزانه کانیاندا زال بن، زۆر جارانی ئهم حالته ته شه نه دهکات و دهگاته رادهی کوشتن به تۆمه تی پاراستنی داوبونه ریته کان له ئیسپانیا له ئه نجامی سهرا ژمی ریه کدا ده رکهوت سالی (۲۰۰۳) (۷۰) ژن به هۆی توندوتیژییه وه مردوون و سالی ۲۰۰۲، ۵۲ و بۆ سالی ۲۰۰۱، ۴۵ ژن، ئهمه و سهرا ژمی ریه کان وایده رده خه نه له سهرا دهی ژنان به شپه یه که به سهرا دهوام دوچاری ئه شکه نه جدهانی جهسته یی و مه عنه وی دهبن له لایه ن پیاوانه وه، ههر بۆیه (خوسییه لوپس تاباتیرو) له هه لمه تی هه لپه ژاردنییدا بۆ سهرا ژک وهزیرانی ئیسپانیا جهنگی خۆی دژی، دیارده ی توندوتیژی له دژی ئافرهتان راگه یاند و ئهم مهسه له یه یه کییک بوو له دروشمه سهرا که ییه کانی .

یه کهم ههنگاوی پاش هه لپه ژاردنه که ی دانانی یاسایه ک بوو بۆ راگرتنی دیارده ی ئهو لیدان و توندوتیژییه ی ئافره تانی ئیسپانیا دووچاری ده بنه وه له سهرا دهستی پیاوانه وه که زۆرجار دهگاته ئاستی کوشتن و له ناو بردنی به بیانوی پاراستنی شه ره فه وه که رهنگه له راستیدا هیچ بنه مایه کی دروستی نه بیت، له م یاسایه دا سزای تاوانبار پینج سال به ندرکن ده بیت له کاتی کدا له یاسای پینج دوو سال که متریش به ند ده کرا.

ئهمه و له پرۆژه نوییه که دا ئافرهت بۆی هه یه داوای هاوکاری له پولیس بکات له کاتی پیشیل کردنی مافه کانی و ده سترژی کردنه سهرا .

بیگومان ئهم دیاردهیه له ههموو کۆمه لگه یه کدا باوه و کۆمه لگه ی ئیمهش وه کو کۆمه لگه یه کی رۆژه لاتی لیتی به ده ر نییه، بۆ نه هیشتنی ئه م دیارده نائاساییه پیتته ههموو کۆمه لگه کار بکات و تیبکوشیت هه رچه نده حکومه تی هه ریم له ماوه ی پینج دوو هه سته به راست کردنه وه ی یاسای (غسل العار) ئهم ههنگاوه شایسته ی باس و ده سته خۆشی لیکردنه و به راستی جینی سه رنج و بایه خدانه، به لام هیشتا پیتته ستان به ههنگاوی زیاتر هه یه بۆ هوشیار کردنه وه کۆمه لگه و تاک به تاییه تی ئافرهت پیتته سته زیاتر هوشیار بیت و کوشش بکات بۆ پاراستن و دهسته بهرکردنی مافه کانی. ■